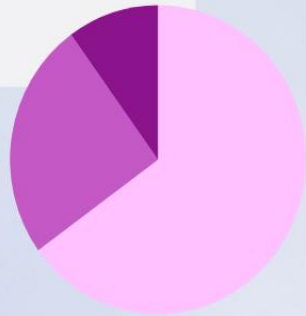

GÜLŞEN ARAS GÜLMEZ
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

POLİTİKA NOTU

***İKLİM KRİZİ, ANTALYA EKONOMİSİ
VE YEŞİL İSTİHDAM:
ANTALYA'NIN REKABET GÜCÜ İÇİN YENİ
KALKINMA PARADİGMASI***

@ceta.der
www.cetader.org

İÇİNDEKİLER

1

Yönetici Özeti

2

Antalya Ekonomisinin İklim Riski

3

İklim Krizi Aynı Zamanda Bir İstihdam Politikasıdır

4

Antalya İçin Yeşil Dönüşüm Stratejisi

5

ÇETADER Değerlendirmesi

6

Sonuç ve Politika Önerileri

7

ÇETADER Son Sözü

8

Grafikler

ÇETADER Hakkında

Çevre, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Derneği (ÇETADER), sürdürülebilir kalkınma, çevre politikaları, ekonomik dönüşüm, yerel kalkınma ve toplumsal refah alanlarında araştırmalar yürütmek amacıyla kurulmuş bağımsız bir düşünce ve politika geliştirme kuruluşudur.

ÇETADER; bilimsel veriler ışığında karar alıcılara, yerel yönetimlere, özel sektöre ve sivil topluma yönelik politika önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Yönetici Özeti

Antalya, Türkiye'nin turizm başkenti olmasının yanı sıra tarım, hizmetler ve inşaat sektörlerinin yoğunlaştığı stratejik bir ekonomik merkezdir. Ancak Antalya ekonomisinin temel dayanakları olan turizm, tarım, su kaynakları ve kıyı ekosistemleri iklim krizine karşı yüksek derecede kırılgandır.

Artan sıcaklıklar, kuraklık, orman yangınları, su stresi, aşırı hava olayları ve kıyı erozyonu yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ekonomik bir risk oluşturmaktadır. Bu nedenle iklim politikaları artık çevre politikası değil, ekonomik kalkınma politikası olarak değerlendirilmelidir.

Bu politika notu, Antalya'nın önümüzdeki on yılda yeşil dönüşüm eksenli yeni bir kalkınma stratejisi benimsemesi gerektiğini savunmaktadır. Yeşil istihdamın geliştirilmesi, iklim uyum yatırımlarının artırılması ve düşük karbonlu sektörlerin desteklenmesi Antalya'nın ekonomik dayanıklılığı açısından kritik önemdedir.

Antalya'nın geleceği "iklim direnci yüksek ekonomi" oluşturabilmesine bağlıdır.

1. Antalya Ekonomisinin İklim Riski

Antalya ekonomisi büyük ölçüde iklime bağımlı sektörlerden oluşmaktadır.

Özellikle:

- Turizm
- Tarım
- Gıda üretimi
- Su kaynakları yönetimi
- Kıyı ekonomileri
- Enerji tüketimi yoğun hizmet sektörü

iklim değişikliğinin etkilerine doğrudan maruz kalmaktadır.

Antalya ekonomisinin temel bileşenleri:

Sektör	İklim Bağımlılığı
Turizm	Çok yüksek
Tarım	Çok yüksek
Hizmetler	Orta
İnşaat	Orta
Lojistik	Orta

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin hazırladığı sera gazı envanterine göre kentin 2030 yılına kadar emisyonlarını %40 azaltma hedefi bulunmaktadır. Kent aynı zamanda sıcak hava dalgaları, kuraklık, sel, erozyon ve su kaynakları üzerindeki baskı bakımından Türkiye'nin en riskli bölgelerinden biridir.

Akdeniz Havzası, bilimsel literatürde "iklim değişikliği sıcak noktası (climate hotspot)" olarak tanımlanmaktadır. Antalya bu havzanın merkezinde yer almaktadır.

İklim krizinin Antalya ekonomisi üzerindeki başlıca etkileri şunlardır:

Turizm

- Yaz aylarında aşırı sıcaklıkların artması
- Turizm sezonunun yapısal olarak değişmesi
- Enerji maliyetlerinin yükselmesi
- Kıyı alanlarının baskı altında kalması
- Su kaynakları üzerindeki yükün artması

Tarım

- Sulama maliyetlerinin yükselmesi
- Verim kayıpları
- Zararlı ve hastalık baskısının artması
- Üretim desenlerinin değişmesi

Kent Ekonomisi

- Enerji talebinin artması
- Afet maliyetlerinin yükselmesi
- Altyapı yatırımlarının zorunlu hale gelmesi
- Sigorta maliyetlerinde yükseliş

İklim krizi artık geleceğin değil bugünün ekonomik sorunudur.

İklim Riskleri

2030 sonrasına ilişkin projeksiyonlar:

- Ortalama sıcaklıklarda artış
- Kuraklık riskinde yükseliş
- Yeraltı su kaynaklarında baskı
- Orman yangınlarında artış
- Kıyı alanlarında erozyon riski
- Enerji talebinde yükseliş

Bu gelişmelerin tamamı Antalya ekonomisinin temel sektörlerini etkilemektedir.

2. İklim Krizi Aynı Zamanda Bir İstihdam Politikasıdır

Kamuoyunda iklim politikaları çoğu zaman maliyet unsuru olarak görülmektedir.

Oysa uluslararası deneyimler tam tersini göstermektedir.

Enerji dönüşümü, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir tarım ve iklim uyum yatırımları yeni iş alanları oluşturmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) verilerine göre yeşil dönüşüm küresel ölçekte milyonlarca yeni iş yaratma potansiyeline sahiptir.

Antalya açısından yeşil istihdam aşağıdaki alanlarda büyüme fırsatı sunmaktadır:

Yenilenebilir Enerji

- Güneş enerjisi sistemleri
- Enerji verimliliği uygulamaları
- Enerji denetçiliği
- Akıllı şebeke teknolojileri

Sürdürülebilir Tarım

- Hassas tarım uygulamaları
- Dijital tarım teknolojileri
- Su verimliliği uzmanlığı
- Organik üretim sistemleri

Sürdürülebilir Turizm

- Yeşil otel sertifikasyonları
- Karbon yönetimi uzmanlığı
- Eko-turizm faaliyetleri
- Sürdürülebilir destinasyon yönetimi

Döngüsel Ekonomi

- Atık yönetimi
- Geri dönüşüm teknolojileri
- Endüstriyel simbiyoz uygulamaları
- Kaynak verimliliği danışmanlığı

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin yürüttüğü güneş enerjisi destekleri, akıllı tarım uygulamaları ve iklim uyum projeleri bu dönüşümün yerel örneklerini oluşturmaktadır.

3. Antalya İçin Yeşil Dönüşüm Stratejisi

ÇETADER'e göre Antalya'nın yeni kalkınma modeli üç temel sütun üzerine inşa edilmelidir.

A. İklimle Dirençli Ekonomi

Amaç:

Ekonomik büyümeyi iklim risklerinden bağımsızlaştırmak.

Politika araçları:

- Su verimliliği yatırımları
- Kuraklığa dayanıklı üretim modelleri
- Afet risk azaltım yatırımları
- Kentsel yeşil altyapı projeleri

B. Düşük Karbonlu Rekabetçilik

Amaç:

Antalya'nın uluslararası rekabet gücünü artırmak.

Politika araçları:

- Turizm tesislerinde enerji dönüşümü
- Çatı GES uygulamalarının yaygınlaştırılması
- Elektrikli ulaşım altyapısı
- Karbon ayak izi raporlamaları

2030 sonrasında Avrupa Birliği'nin karbon düzenlemeleri dikkate alındığında düşük karbonlu üretim Antalya için çevresel değil ticari bir zorunluluktur.

C. Yeşil İstihdam Seferberliği

Amaç:

Genç işsizliği ile iklim kriziyle aynı anda mücadele etmek.

Politika araçları:

- Yeşil beceri merkezleri kurulması
- Üniversite-sanayi-STK iş birlikleri
- Mesleki eğitim programları
- Kadınların yeşil sektörlere katılımının desteklenmesi

Antalya'da kurulacak bir "Yeşil İşler Akademisi" bölgesel dönüşümün lokomotifi olabilir.

4. ÇETADER Değerlendirmesi

Türkiye'de iklim politikaları uzun yıllar çevre eksenli tartışılmıştır.

Oysa günümüzde asıl mesele ekonomik dayanıklılıktır.

Antalya örneğinde görüldüğü gibi:

- Su güvenliği ekonomik güvenliktir.
- Enerji dönüşümü rekabet gücüdür.
- Tarımsal uyum gıda güvenliğidir.
- Yeşil istihdam sosyal refahtır.

İklim krizine uyum sağlayamayan ekonomiler yatırım çekemeyecek, nitelikli işgücünü koruyamayacak ve uluslararası rekabette geriye düşecektir.

Bu nedenle Antalya'nın önündeki temel soru:

"İklim değişikliği olacak mı?" değil,

"Antalya bu değişime ne kadar hızlı uyum sağlayabilecek?" sorusudur.

Sonuç ve Politika Önerileri

ÇETADER olarak aşağıdaki önerilerin Antalya'nın geleceği açısından öncelikli olduğunu değerlendiriyoruz:

Kısa Vadede (1-3 Yıl)

- ✓ Antalya Yeşil İstihdam Stratejisi hazırlanmalıdır.
- ✓ Turizm sektöründe karbon ölçüm sistemi kurulmalıdır.
- ✓ Belediyeler bünyesinde iklim-ekonomi izleme birimleri oluşturulmalıdır.

✓ Meslek liselerinde yeşil beceri programları başlatılmalıdır.

Orta Vadede (3-5 Yıl)

✓ Antalya Yeşil Dönüşüm Fonu kurulmalıdır.

✓ Tarımsal sulamada yenilenebilir enerji yatırımları artırılmalıdır.

✓ Döngüsel ekonomi kümelenmeleri desteklenmelidir.

✓ İklim risk haritaları ekonomik planlamaya entegre edilmelidir.

Uzun Vadede (5-10 Yıl)

✓ Antalya, Akdeniz Bölgesi'nin yeşil ekonomi merkezi haline getirilmelidir.

✓ Karbon nötr turizm destinasyonu hedefi belirlenmelidir.

✓ Yeşil işlerde bölgesel liderlik hedeflenmelidir.

✓ İklim uyumlu kalkınma Antalya'nın temel ekonomik vizyonu olmalıdır.

ÇETADER Son Sözü

İklim krizi yalnızca çevresel bir tehdit değil, ekonomik dönüşüm için tarihi bir fırsattır. Antalya'nın gelecekteki refahı, iklim risklerini yönetebilme ve yeşil ekonomiyi büyütebilme kapasitesine bağlıdır.